

Crynodeb

Cyfreithiol Anabl? Profiadau Gyrfa Pobl Anabl yn y Proffesiwn Cyfreithiol yng Nghymru a Lloegr: Datblygu Strategaethau ar gyfer y Dyfodol

Am y rhaglen DRILL

Roedd DRILL (Disability Research on Independent Living and Learning) yn rhaglen arloesol 5 mlynedd, ledled y DU dan arweiniad pobl anabl, ar gyfer pobl anabl ac yn cael ei ariannu gan Gronfa Gymunedol y Loteri Genedlaethol.

Wedi'i lansio yn 2015, roedd y rhaglen yn cael ei rheoli gan bartneriaeth o Disability Action Northern Ireland, Disability Rights UK, Anabledd Cymru ac Inclusion Scotland.

Nod y rhaglen oedd datblygu gwell tystiolaeth am ddulliau sy'n galluogi pobl anabl i fyw'n annibynnol. Gellir defnyddio canfyddiadau'r prosiectau a gyllidwyd i lywio darpariaeth yn y dyfodol ar draws ystod eang o feysydd polisi, a rhoi mwy o lais i bobl anabl mewn penderfyniadau sy'n effeithio arnyh nhw.

Mae hwn yn un o gyfres o grynodedbau o'r prosiectau a gefnogwyd gan DRILL. Mae adroddiadau terfynol, pecynnau cymorth a chrynodedbau o'r holl brosiectau ar gael ar wefan DRILL yn www.drilluk.org.uk.

Trosolwg o 'Cyfreithiol Anabl?'

Archwiliodd y prosiect y rhwystrau mae pobl anabl yn eu hwynebu wrth gael swyddi proffesiynol a datblygiad gyrfa yn y proffesiwn cyfreithiol.

Yn ogystal ag amlygu rhwystrau presennol, ei nod oedd tynnu sylw at arfer da a strategaethau ar gyfer cynhwysiant yn y dyfodol.

Dull

Dechreuodd y prosiect 'Cyfreithiol Anabl?' gyda chyfres o wyth grŵp ffocws gyda phobl anabl yn y proffesiwn i sicrhau nad oedd barn yr ymchwilwyr yn dominyddu'r agenda ymchwil.

O hyn, nodwyd ystod o themâu oedd yn codi dro ar ôl tro, gan ffurfio'r sail ar gyfer rhestr gyfweld lled-strwythuredig.

Cynhaliwyd pum deg a phump o gyfweiliadau gyda phobl o ystod o wahanol alwedigaethau ac arbenigeddau yn y gyfraith. Roedd y cyfweiliadau hyn yn sail i ddau arolwg: un yn cael ei ddsbarthu i bargyfreithwyr a chyfreithwyr, a'r llall i fargyfreithwyr.

Mae'r ymchwil yn defnyddio data ansoddol a meintiol, gan gymryd dyfyniadau uniongyrchol o gyfweiliadau i adlewyrchu profiadau byw y rhai yn y proffesiwn, yn ogystal â'r data o'r arolygon.

Canfyddiadau

Roedd y canfyddiadau 'Cyfreithiol Anabl?' yn nodi amrywiaeth o rwystrau a wynebir gan bobl anabl yn y proffesiwn cyfreithiol. Dywedodd 66% o fargyfreithwyr, a 59% o gyfreithwyr a pharagyfreithwyr a holwyd, eu bod yn anabl pan wnaethon nhw ddechrau ar eu hyfforddiant. Fodd bynnag, dim ond 1 bargyfreithiwr, a 8.5% o gyfreithwyr a pharagyfreithwyr, a ddatgelodd hyn yn eu cais. Dim ond 50-60% â nam nad yw'n weladwy a ddatgelodd yr un fath.

Roedd rhwystrau eraill yn cynnwys 'tadoldeb cyfeiliornus' lle mae cydweithwyr uwch yn gwneud rhagdybiaethau sy'n tanamcangyfrif sgiliau a phrofiad pobl anabl. Mae hyn yn cynnwys amharodrwydd i ddarparu ar gyfer gweithio hyblyg, sy'n peri anfantais i lawer o bobl anabl.

Awgrymwyd yn aml bod adnoddau dynol yn gwasanaethu buddiannau cyflogwyr, gan sicrhau bod sefydliadau yn cydymffurfio â'r hyn sy'n gyfreithiol ofynnol yn unig.

Gyda 60% o gyfreithwyr a pharagyfreithwyr yn profi rhyw fath o gam-drin, bwlio neu wahaniaethu a 80% yn credu ei fod yn gysylltiedig â'u hanabledd, mae hyn yn creu rhwystr enfawr, yn enwedig i'r rheiny â mwy nag un nodwedd warchoddedig.

Canfyddiadau (parhad)

Yn olaf, mae'r defnydd o'r model meddygol o anabledd, ac addasiadau rhesymol sy'n canolbwyntio ar unigolion, yn gweithredu i unigoli profiad anabledd yn hytrach na symud y naratif i brofiadau cyffredin pobl anabl o fewn y proffesiwn cyfreithiol.

Argymhellion

Fe wnaeth y prosiect 'Cyfreithiol Anabl?' amlinellu llawer o argymhellion, ac mae rhai ohonynt wedi'u rhestru isod. Mae'r holl argymhellion wedi'u cynnwys yn yr adroddiad llawn, ac mae dolen iddo isod.

- Gwaith ymgysylltu ac allgymorth gwell gyda Mudiadau Pobl Anabl (DPOs)
- Cynnydd mewn lleoliadau gwaith a chyfleoedd profiad gwaith i bobl anabl
- Gwell arferion recriwtio, gan gynnwys trafodaethau rheolaidd ar addasiadau rhesymol
- Dim ond gydag asiantaethau sydd wedi ymgymryd â hyfforddiant cydraddoldeb anabledd priodol y caiff unrhyw gontractau allanol eu darparu.
- Ailgynllunio swyddi i ddarparu ar gyfer addasiadau rhesymol cyffredin
- Cyflwyno adroddiadau ar y bwlch cyflog anabledd
- Hyfforddiant cydraddoldeb ar draws y cwmni
- Rôl cwmni dynodedig, a chyllid canolog, i hwyluso addasiadau rhesymol
- Polisi dim goddefgarwch tuag at fwlio sy'n gysylltiedig ag anabledd, gweithdrefnau disgyblu a chwyno clir a gwell mentrau iechyd meddwl
- Adolygiadau o bolisiâu cadw, ymadael a hyrwyddo o fewn sefydliadau a'r proffesiwn, er mwyn sicrhau bod addasiadau rhesymol yn cael eu cymhwyso'n briodol
- Cynrychiolaeth ddigonol o leisiau pobl anabl wrth lunio polisi o fewn y proffesiwn wrth ddatblygu arferion newydd
- Sefydlu rhith-gymunedau a fyddai'n gwneud rhwydweithio yn fwy hygyrch.

Adroddiad terfynol

[Cyfreithiol Anabl? Profiadau Gyrfa Pobl Anabl sy'n Gweithio yn y Proffesiwn Cyfreithiol yng Nghymru a Lloegr](#)

Cliciwch ar enw'r adroddiad i ddarllen yr adroddiad llawn.

Partneriaid y prosiect

Ysgol Fusnes Caerdydd

Lawyers with Disabilities

